

ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಂತೆ ನನಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣರಾಯವರು ಒಂದು ಸಾರಿ :—

“Today when people are dying inch by inch, it is our duty to ring the Bell of Revolt.”

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ನಾವು ಸಭಾ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾವು ಅದನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾವು ಈ ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ.

(At this stage the Opposition members staged a walk-out)

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Minister may move the Demands.

BUDGET ESTIMATES FOR 1966-67—DEMANDS FOR GRANTS

DEMAND NO. 6.—OTHER TAXES—ADMINISTRATION.

Sri VEERENDRA PATIL (Minister for Public Works).—Sir, on the recommendation of the Governor of Mysore, I beg to move :

“That a sum not exceeding Rs. 12,26,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1967 in respect of 'Other Taxes and Duties'.”

Along with this Demand. Demand No. 30A, 31, 32, 43, 47, 48 and 50 are deemed to have been moved and are open for discussion.

Mr. SPEAKER.—Demands moved : On the recommendation of the Governor of Mysore,

“That a sum not exceeding Rs. 12,26,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1967 in respect of 'Other Taxes and Duties'.”

Along with this Demand, Demand No. 30A, 31, 32, 43, 47, 48 and 50 are deemed to have been moved and are open for discussion.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರ್ರೆಡ್ಡಿ (ಮುಂದೆ ಬಹಾಳ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು. ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಬೇಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, 3ನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮಾರು ಒಂಬತ್ತು ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರು ಆದರೆ ಸರಕಾರದವರು ವಹಿಸಿದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಒಂಬತ್ತು ಕೋಟಿಗಿಂತಲೂ ಮೀರಿ ಸುಮಾರು ಹದಿನೆಂಟು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಹಣ ಈಗಾಗಲೇ ಬರ್ತಾಗಿದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ; ಎಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ (ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್) ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ರೋಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಫೋಟೋಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ ನಾನಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರ್ರಡಿ)

ಮಾಡಿದೆ, ಭಾರತ ದೇಶ (ಆರ್ ಇಂಡಿಯಾ) ಅವರೇಜನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಒಂದು ನೂರು ಐವತ್ತು ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ 40—41 ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಯ 40—41 ಪಾಯಿಂಟು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಆರ್ ಇಂಡಿಯಾ ಮುಖ್ಯ ಸಮೀಪಿಸಿದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಸರಕಾರದವರು ಬರ್ಹು ಮಾಡುವ ಹಣ ಕೇವಲ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಅಗಬೇಕಾದುದು ಕೇವಲ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. 1962 ರಿಂದ ಅಂದರೆ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ಸರಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಈ ರೋಡುಗಳ ಕಾಮಗಾರಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಸರಿಯಾದ ರಸ್ತೆಗಳಿಲ್ಲ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೂ ಸರ್ವೆ ಋತು ರಸ್ತೆಗಳಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಆರ್ ವೆದರ್ ರೋಡುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು. ಇರಾಖಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಡೆಗೆ ಸರಕಾರ ಇನ್ನಾದರೂ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಹೈದರಾಬಾದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿತ್ತು. ಈಗ ಉಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮುಖ್ಯ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅನಂತರ ನಮ್ಮ ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಿಂತ ಅಲ್ಲಿನ ಮೈಸೂರು ಹೆಚ್ಚು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗಿಂತಲೂ ರೋಡು ಮೈಸೂರು ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಆರ್ ಇಂಡಿಯಾ ಅವರೇಜಕ್ಕೆ ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ಸ್ವಲ್ಪ ಮೀರಿದೆ. ಸರಕಾರದವರು ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಶನ್‌ಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ದೇಶಕ್ಕೆ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿದ್ದರೂ ರೋಡುಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಕರ್‌ವರ್ಕುಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಕೂಡದು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶವಿದ್ದರೂ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಶನ್‌ದ ಮಹತ್ವವನ್ನಿರಿಸಿ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದವರು ರೋಡುಗಳ, ಸೇತುವೆಗಳ ಹಾಗೂ ಕರ್‌ವರ್ಕುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದೇ ಸಮವಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಮಾತು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದು. ನಾಲ್ಕನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಮೂರನೇ ಯೋಜನೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಈ ಬಾಬಿಗಾಗಿ ಒದಗಿಸುವವರಿಂದಾಗಿ ಅಂದರೆ ಈಗಿನ ಕ್ಷಿಂತಲೂ ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ರೋಡುಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಮೂರನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ವಾಣ ಮಾಡುವಾಗ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು. ಇರಾಖಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರೋಡು ಮೈಸೂರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಭಾಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಹಿಂದುಳಿದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ರೋಡುಗಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಂತೆ ಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ಗಳ ಹಾಗೂ ಕರ್‌ವರ್ಕು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈ ವೇ ರಸ್ತೆಯ ವಿಚಾರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ (ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈ ವೇ ರೋಡುಗಳ) ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈ ವೇ ರೋಡುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈ ವೇ ನಂಬರು 13 ಎನ್ನುವ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಕಾರ್ಯ ಅಷ್ಟು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಷೋರಾಪುರದಿಂದ ಚಿತ್ರದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ರೋಡನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈ ವೇ ರೋಡು ನಂಬರು 13 ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೇಲಿಂದ ಮೂಲಕ ಹಾಯ್ದು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಎಲ್ಲ ಹಾಯ್ದು ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಯಾವ ನಿರ್ಣಯವೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ನಿರ್ಣಯ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಆಗುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಒಳಪರಿಶಾಲಾ ಮಾಡಲು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಆನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹಾಗೂ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಸರಿಯಾದ ಆರ್ ವೆದರ್ ರೋಡು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೆವು. ಇಲ್ಲೂ ಅದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಲಾದರೂ ಸರಕಾರ ಲಕ್ಷ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿರುವ ಹಳ್ಳಗಳಿಗೆ ಕರ್‌ವರ್ಕುಗಳನ್ನು ಬೇಗನೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈಚೆಗೆ ಒಂದೆರಡು ಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು

4-30 P.M.

ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು ಸ್ತುತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಒಂದೆರಡರಿಂದ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕಾರಣ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣಿಗಳ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಮೊದಲು ರೋ ರೆವರ್ ಕಾಸ್‌ವೇ ಮಾಡಿದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ರಸ್ತೆಗಳೂ ಸುಧಾರಿಸಲಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲದೆ ಅದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಸಾಗುವಳಿಯಾಗುವಂತಹ ಭೂಮಿ ಉಪ್ಪಾಗಿದೆ ಅದಕಾರಣ ಅವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ ಅಥವಾ ಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದು ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ್ದು. ಅತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಪೋರ್ಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು-ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಂಗಳೂರಿನ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತ ಇದೆ. ಅದರಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಂದರುಗಳನ್ನೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಕೋಪು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಷಯ. ವೆಸ್ಟ್ ಕೋಸ್ಟ್ ರೋಡು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ರಸ್ತೆಯಿದ್ದು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಹೊರಟ ದ್ದೇವೆ. ಮಾಡಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಾಣಿಸಿ ಒರ್ ಕ್ಯಾರಿಯಿಂಗ್ ರೋಡ್ಸ್ ಅಥವಾ ವೆಸ್ಟ್ ಕೋಸ್ಟ್ ರೋಡ್‌ನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಉಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಮರೆಯದಾರದು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ವೆಸ್ಟ್ ಕೋಸ್ಟ್ ರೋಡ್‌ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಮೊದಲು ಈ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಚಾಲು ಮಾಡುವಾಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಅದರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೊಕ್ಕ ಹಾಕುವಂತಹ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೆಲಸ ಚಾಲೂ ಆದಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಾಗಲೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದು ಅಷ್ಟು ಸ್ತುತ್ಯವಾದದ್ದಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಆ ರಸ್ತೆಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೇ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಆ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಇಂಫೂವ್ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಎದ್ದುಚ್ಚಕ್ಕೆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶರಾವತಿ ಯೋಜನೆ ಯಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಎದ್ದುಚ್ಚಕ್ಕೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆನೋ ನಿಜ. ರಾಜ್ಯದ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚು ವುದರಿಂದ ಕೇವಲ ಈ ಒಂದು ಶರಾವತಿಯಿಂದ ಪೂರೈಸಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ನೈಋತ್ಯ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಇನ್ನೊಂದು ಇದೆ. ಅದು ಕಾಳಿ ನದಿ. ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಎದ್ದುಚ್ಚಕ್ಕೆ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಹೋಗರಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾಳಿ ನದಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೀವ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಹಣದ ಸಲುವಾಗಿ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿಯೇ ತೀರಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ನಾನು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಕಾಳಿ ನದಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರದವರೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಬ್ಬ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕಾಳಿ ನದಿ ಯೋಜನೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಹಣದ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಂತೆ ಕೇಳಬೇಕು. ಕಾಳಿ ನದಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದು ಮಹತ್ವದ್ದಲ್ಲ. ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಇದೆ, ಬರುವ ಉಪ್ಪನ್ನು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಕಾಳಿ ನದಿ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಎದ್ದುಚ್ಚಕ್ಕೆ ದೊರೆಯುವುದರಿಂದ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಪಡೆಯಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಕಾಳಿ ನದಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೇ ವಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು ಅಷ್ಟು ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಶರಾವತಿ ಎದ್ದುಚ್ಚಕ್ಕೆ ಒದಗಿದ ಮೇಲೂ ಕೆಲವೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎದ್ದುಚ್ಚಕ್ಕೆ ಪುರವಸೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದ್ದಾರೆ, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ತನಕ ಎದ್ದುಚ್ಚಕ್ಕೆ ಅಭಾವವನ್ನು ಆ ಜಿಲ್ಲೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತರೇ ಇದೆ. ವೊನ್ನೆ ವೊನ್ನೆ ಮಹಾಲಂಗಪುರ ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ತಾಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಎದ್ದುಚ್ಚಕ್ಕೆ ಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಎದ್ದುಚ್ಚಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿದೇ ಇರುವುದು ದುರದೃಷ್ಟ. ಅದ ಕಾರಣ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದಷ್ಟು ತೀವ್ರ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯದಿಂದ ಮುಂದುವರಿದಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಅಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಭಾವಿ, ನದಿ, ಹಳ್ಳಗಳಿದ್ದಂತೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಇವೆಯೋ ಆ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಆದರೂ ಎದ್ದುಚ್ಚಕ್ಕೆ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರುಡ್ಡಿ)

ಯನ್ 1966ನೇ ಇಸವಿಯೊಳಗಾಗಿ ಪುರವರೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಪಂಪ್ ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಡೀಸೆಲ್ ಮೇಲೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಅದು ಬಹಳ ಖರ್ಚಿನದಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎನ್‌ಜಿಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪಂಪ್ ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬಾವಿಗಳು ಇವೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಪುರವರೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜನಾರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದಾದರೆ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ರೂರಲ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈಯ ಸ್ಕೀಮಿನಿಂದ ರೂರಲ್ ಹೌಸ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾದದ್ದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದ್ದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಎರಡು-ಮೂರು ಸಾವಿರ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ನೀಗಿಸಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿಸುವೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ನೀರಿನ ಬೇನೆಯಿಂದ ಜನ ಬಳಲುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾರಿನ ಬೇನೆಯಿಂದ ಜನ ಬಳಲುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡುವುದು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಜನಾರೋಗ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಇದೆ ಅಂತಹ ಕಡೆ ಟ್ಯಾಪ್ ವಾಟರ್‌ನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಾವು ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ರಸ್ತೆಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ ಉಳಿದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಡಾಂಬರ್ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಅಷ್ಟು ಡಾಂಬರ್ ರೋಡುಗಳನ್ನು ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವಿರೋ ಹೇಗೆ ನೋಡಿರಿ. ನೂರ ಮೈಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೈಲು ಕೂಡ ವಿಜಾಪುರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕಾರಣೆ ಅತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ್ಯವಹಿಸಬೇಕು. ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ ಕೆಲವೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ 100-200 ಮೈಲಿ ಆಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಐದು ಮೈಲಿ ಕೂಡ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಹೋಗರಾಡಿಸಲು ಬರುವ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾಗ ರೂರಲ್ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟಂತಹ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾ ಬಾಯ್ ಪಾ (ಬಾಗೇವಾಡಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ ಈ ಡಿವ್ಯಾಂಡ್‌ನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುರುಡ್ಡಿಯವರು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 13ನೇ ನಂಬರ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈ ವೇ ಆದೆ. ಎಂಟು ವರ್ಷದಿಂದ ಒಂದು ಬೋರ್ಡ್‌ನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರು ಈಗ ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಕಿತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದರ ಗುರುತೇ ಇಲ್ಲವಂತೆ ಆಗಿದೆ. 13ನೇ ನಂಬರ್ ಅಂತ ಕಲ್ಲು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೂರನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಭರವಸೆ ಇತ್ತು. ಸರ್ಕಾರದವರ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಅದು ಆಗಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ಬಡ್ಡೆಟ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ ಮೇರೆ, ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಮಿನಿಸ್ಟರನ್ನು ಕೇಳಿದಕ್ಕೆ ವಿಜಾಪುರ—ಬಾಗೇವಾಡಿ ರಸ್ತೆ ತಯಾರಾಗಿ ಎರಡು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಅದರ ಈಗ ಕಾರು ಕೂಡ ನಡೆದರೆ ಹಾವು ನಡೆದಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಷಯ ಎರಡು-ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಚಕಡಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ರಸ್ತೆ ಎರ್ರಾ ಕಟ್ಟಿ ಹೋಗಿ ಮೋಟಾರು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ತ್ರಾಸಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಜಿನೀರಿಂಗ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಇದಕ್ಕೆ ಟಾರ ರೋಡು ಆಗುವಾಗ ವಿಶೇಷ ಗಮನಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಬಾಗೇವಾಡಿ—ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ್ ರಸ್ತೆ via-ಬನೇರಕೋಡ ಬರಗಾಲದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಸಿದ ರಸ್ತೆ. ಬಾಗೇವಾಡಿಯಿಂದ ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ 27 ಮೈಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ. via-Bassarakod ಅದರ 20 ಮೈಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಎಂಟು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ನಾರಾಗಳೂ ಎಲೆಕ್ಷನ್‌ಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಂಕರ ರಾವ್ ಅವರು

ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಅವರ ಮೋಟಾರು ರಸ್ತೆ ನಡುವೆ ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ಒಂದು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ವಿಜಾಪುರದ ಮಂದಿಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಇದುವರೆಗೂ ಏನೇನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ 20 ಮೈಲಿಯನ್ನೂ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಯವರೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಬಿಜಾಪುರದಿಂದ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಬಾಗೇವಾಡಿಯಿಂದ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ 7 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, 7 ಮೈಲಿ ಕಡಮೆಯಾಗುವಂತೆ ಈ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು. ಈ ವರ್ಷವೇ ಬಾಗೇವಾಡಿ ಮುದ್ದೇ ಬಿಹಾಳ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಮೂಲಕ ಹಾದುಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬಾಗೇವಾಡಿ ಮತ್ತು ಮುದ್ದೇ ಬಿಹಾಳ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಮಾಡಬೇಕು.

ವಿಜಾಪುರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ತೊಂದರೆ ಎಂದರೆ ಎಮ್ಯಾಚ್ಯುಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತಿರುವುದನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎಮ್ಯಾಚ್ಯುಕ್ತಿಯ ಪ್ರಕಾಶ ಸರಿಯಾಗಿ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ, ಕಂದಿಲ್ಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಬೇಕು. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ ಮೇರೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮೆಷಿನ್ ಬಂತು, ಶರಾವತಿಯ ಎದ್ದುತ ಬರುತ್ತದೆ, ನಂತರ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎರಡು ವರ್ಷವಾಯ್ತು 1964 ರಲ್ಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲ, 1965 ರಲ್ಲಿ ಬರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ದೊಡ್ಡ ಎಂಜಿನ್ ಇದೆ, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ತಂತಿ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಬಾಗೇವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳು ಬಹಳ ಇವೆ, ಆದರೆ ಎಂಜಿನ್ ಸೆಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ಎಮ್ಯಾಚ್ಯುಕ್ತಿ ಬರುವವರೆಗೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಪಂಪುಸೆಟ್ಟು ಮತ್ತು ಎರೆಕ್ಟರ್ ಮೋಟಾರು—ಈ ಎರಡನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹಣವಿಲ್ಲದ ಬರಬೇಕು ? ಇದರಿಂದ ಎಂಜಿನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ನೀರೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ತಂತಿವೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿ ಸಿಂಧಿಗಿ, ಇಂದಿ ಮತ್ತು ವಿಜಾಪುರ—ಈ ಮೂರು ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಬಾಗೇವಾಡಿಯಿಂದ ಲೈನು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಆರೋಗ್ಯದ ದೆತೆಯಿಂದ ವಿಜಾಪುರದ ಸಿಟಿ ನೋಡಿದರೆ ಡ್ರೈನೇಜಿಲ್ಲ, ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಅಲಕ್ಷ ಮಾಡಬಾರದು, ಡ್ರೈನೇಜ್ ಸ್ಕೀಮನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಸೇತುವೆಗಳ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬಾಗೇವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸೇತುವೆಗಳು ಬೇಕು. ಬಾಗೇವಾಡಿ—ಕೊರಾರದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಕೊರಾರದ ಸಂಬಂಧ ಬಾಗೇವಾಡಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ 40 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಮುತ್ತಗಿ ಮತ್ತು ವಳಸಂಗಿಯ ಹತ್ತಿರದ ಸೇತುವೆ ಈ ಎರಡು ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಮತ್ತು ಕೊರಾರಕ್ಕೆ ಬಾಗೇವಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ದೆತೆಯಿಂದ ಈ ಎರಡು ಸೇತುವೆಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ (ಮಾಗಡಿ).—ಪೂಜ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಮಾನ್ಯ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಸಚಿವರು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎಮ್ಯಾಚ್ಯುಕ್ತಿ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ವೆ ನಡೆದು ಏಳು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜಿನ ಕೆಲಸ ಮಂಜೂರಾಗಿ ಸದರಿ ಕೆಲಸವು ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತಿದೆ. ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಕುಣಿಗಲು ತಾಲ್ಲೂಕು ಹುಲಿಯೂರು ದುರ್ಗದ ಹೋಬಳಿ ಅಂಕನಹಳ್ಳಿ ಮಠಕ್ಕೆ ಎಮ್ಯಾಚ್ಯುಕ್ತಿ ಲೈನು ಮಂಜೂರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಹತ್ತು ಮೈಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಐದು ಮೈಲಿಗಳವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಂಬಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದ ಭಾಗದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೆಟೀರಿಯರ್ಸ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇರಾಖೆಯವರು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ವೆಮಾಡಿಸಿ ಯಾವ ಯಾವ ಸಾಮಾನುಗಳು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬೇಕು ಎಂದು ಅಂದಾಜುಮಾಡಿ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ಇವೆಯೆ, ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲಗಳಿವೆಯೇ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ಅರ್ಧ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಉಳಿದ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿದಂತಾಯಿತು ? ಆ ಸಾಮಾನುಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಿರರ್ಥಕವಾದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನಾದರೂ ಭಾವಿಸಿದ್ದೆ ಮಾಗಡಿ ಟೌನ್ ಪಕ್ಕದಿಂದ ಅಂಕನಹಳ್ಳಿ ಮಠಕ್ಕೆ ಲೈನು ಹೋಗುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಸಬ್‌ಲೈನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಾಗುವುದೆಂದು. ಆದರೆ

(ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇಗೌಡ)

ನಮ್ಮ ಆಸೆ ನಿರಾಶೆಯಾಯಿತು. ಈಗರಾದರೂ ನಾನು ಒಂದು ಸಲಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಂಚನಬೆರೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವ ಕಡೆ ಮುಳುಗಡೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಎರೆಪೈಕ್ ಲೈನ್ ಮಂಜೂರಾಗಿ ಕಂಬ ಹಾಕಿತ್ತು. ಸದರಿ ಕಂಬವನ್ನು ಈಗ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕಟ್ಟುವುದರಿಂದ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆಂಬ ಭಾವ ಬಂದ ವಿತಂಡಾ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸದರಿ ಕಂಬಗಳನ್ನೇ ಹಾಲ ಅಂಕನ ಹಳ್ಳಿ ಮರೆಕ್ಕೆ ಅರ್ಧ ಸಂತಿರುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅತಿ ಜರೂರಾಗಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ದಕ್ಷಿಣ ತಾಲ್ಲೂಕು ರಾಮೋಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಚುಂಡನಕುಪ್ಪೆ, ಕೇತೋಹಳ್ಳಿ, ಗಣಪತಿಹಳ್ಳಿಗೆ ಎರೆಪೈಕ್ ಲೈನ್ ಮಂಜೂರಾಗಿ ಕಂಬ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ; ಒಂದು ಲೈನ್ ತಂತಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಎರಡು ಚಾನ್ಸೆಲರ್‌ಫಾರ್ಮರುಗಳು ಬೇಕೆಂದು ಹಾಗೆಯೇ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಸಚಿವರಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸದರಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅತಿ ಜರೂರಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 40-50 ಜನರು ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್, ಪಂಪ್‌ಹೌಸ್ ಮತ್ತು ಬಾವಿ ಮುಂತಾದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿರಬೇಕೆಂದು ಈಗ 4-5 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅತಿ ಜರೂರಾಗಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನದಿಗಳು ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದು, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹಳ್ಳಿಗಳಿದ್ದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಾಡಲು ಸೇತುವೆಗಳಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಂದರೆ ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಯಾವನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದಮೇರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರಂತೆ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟೆನು. ಇದುವರೆವಿಗೂ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ರಾದರೂ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸದರಿ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ತಿಪ್ಪ ಸಂದ್ರ ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುದುರೆ ಜಬ್ಬಲು ಎಂಬಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದೆ. ಅದನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ನಾನು ಅದನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಆಳತೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ಸದರಿ ರಿಕಾರ್ಡು ಇದುವರೆವಿಗೂ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತರಿಸಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಇದೇ ರೀತಿ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಚಕ್ರಬಾವಿ ಮತ್ತು ನೀಗೇಕುಪ್ಪೆ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ಸೇತುವೆ, ಬೆಳಗವಾಡಿ ಮತ್ತು ಸುಬ್ಬರಾಯ ಬ್ಯಾಡರಹಳ್ಳಿ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ಸೇತುವೆ, ಮಾಡಬಾಳೆ ಮತ್ತು ಮಾನಗರ ಮಧ್ಯೆ ಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸೇತುವೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬಿಟ್ಟುಗುಡ್ಡಗಳ ಪ್ರದೇಶ. ಹಳ್ಳಿಕೊಳ್ಳಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪ್ರದೇಶ, ಸರಿಯಾದ ರಸ್ತೆಗಳಿಲ್ಲ, ವಾಹನ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಳಿಜಾರು ಪ್ರದೇಶವಾದುದರಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವೆಲ್ಲವೂ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಚ್ಚಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ.ಗೆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳೊಡನೆ ನಮಗೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲ. ರಾಮನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಂಕನಹಳ್ಳಿವರೆಗೆ ರಸ್ತೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಗೇರಹಳ್ಳಿ, ಅಜ್ಜನಹಳ್ಳಿ, ನಾಗಮಂಗಲದ ಮೂಲಕ ಮಾಗಡಿಯವರೆಗೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂತೆಯೇ ಗಿಜ್ಜಿಗಾರ ಗುಪ್ತೆಯಿಂದ ಬೆಳಗವಾಡಿ, ಸುಬ್ಬರಾಯ, ಬ್ಯಾಡರಹಳ್ಳಿ, ಕಲ್ಲುದೇವನಹಳ್ಳಿ ಮೂಲಕ ಕುಣಿಗಲು ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೊಸಮೊಡ್ಡಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಫಸ್ಟ್ ಪ್ರಿಯಾರಿಟಿಯಾಗಿ ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾಡಬಾಳೆ ಹೋಬಳಿ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಾಮವಾದ ಮಾಡಬಾಳೆ ಗ್ರಾಮದ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಾಗಡಿ ಟೌನ್‌ವರೆಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನಂತಹ ಬೃಹತ್ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 137 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವೇಲೆಯರಿಗೂ, 67 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳಿಲ್ಲ. ಇದುವರೆವಿಗೂ ಹಳ್ಳಿಕೊಳ್ಳಗಳಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ತಂದು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಸಾರಿ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದುದರಿಂದ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿಯೂ ನೀರು ಸಿಗದಂತಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾಗಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೂ

ನೀರಿನ ಬಾವಿ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಸರಕಾರದವರು ಮಾಗಡಿ ಟೌನಿಗೆ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಸದರಿ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿನ ನೀರು ಸಾಲದಾಗಿರುತ್ತೆ. ಈಗ ಸದರಿ ಬಾವಿಯನ್ನು ಆಳ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಮೂರು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿ, ಇದುವರೆಗೂ ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಬಳ್ಳಿ ಕೆರೆ ಹಿಂದೆ ಲೇಕೇಜ್ ವಾಟರ್ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ಕೋಡಿಯಿಂದ ನೀರು ಸದಾ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಳಭಾಗದ ಗ್ರಾಮದ ರೈತರು, ಜಾನುವಾರುಗಳು ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈಚೆಗೆ ಆ ಸೀಪೇಜ್ ಮತ್ತು ಕೋಡಿ ನೀರನ್ನು ಸಹ ಟನರ್ ಮೂಲಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಕ್ಕೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪಂಪ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಕೆಳಭಾಗದ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ನೀರೇ ಸಿಗದೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿರುತ್ತೆ. ಅದುದರಿಂದ ವಾರಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮೂರು ದಿನವಾದರೂ ನೀರು ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಬಂದು ಹಿಂಭಾಗದ ಗ್ರಾಮಗಳವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಿ ಬೇಕೆಂದು ಅತಿ ವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಪೂಜ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎ. ಅಗ್ನಿ ಹೋತ್ರಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಡಿವೈಯಾಂಡ್ ನಂಬರು 6, 30ಎ, 31, 32, 43, 47, 48, 50 ಇವುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ನಾಲ್ಕು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈವರೆಗೆ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಖಾತೆಯವರು ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ ನೋಡಿದರೆ ನಾವು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. 1956ಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದ ಬೆಳಗಾವಿ, ಧಾರವಾಡ, ವಿಜಾಪುರ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಇದ್ದವು. ಗುಲಬರ್ಗಾ ಬೀದರ್ ರಾಯಚೂರು ಈ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ನೈಜಾಂ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿದ್ದವು. ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಕೊಡಗು ತನ್ನದೇ ಆದ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಪಡೆದಿತ್ತು ಮತ್ತು ಒಂದು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ಪಡೆದು ತನಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿಯೋ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅದುದರಿಂದ ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಸಿಕ್ಕಿರುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳ್ಳೇ ರಸ್ತೆ ರಚನೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಬಹಳ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಇತ್ತು. ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಒಂದೇ ರಾಜ್ಯ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಿಗರು ಹರಿದು ಹಂಚಿ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮುಂಬಯಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿಯ ಕನ್ನಡಿಗರು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಹಾಗೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಅಂತೂ ನಿಜಾಮರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳುವವರೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಜಾಣತನದಿಂದ ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯನುಟ್ಟಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತನ್ನದೇ ಆದ ಒಂದು ಆಡಳಿತ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅಷ್ಟು ತೊಂದರೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡಿಗರ ಬಹಳ ದಿನದ ಆಶೆಯಾದ ಎಕೀಕ್ಯತ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಆಗಬೇಕು ಎಂಬುದು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದ ಅದು ಸಾಧನೆ ಮಾಡರಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರೂ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಬಹು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕನ್ನಡಿಗರ ಕನಸು ನೆನಸಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರು. ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುದು ಆದಮೇಲೆ ಇವರು ಕೊಡಗಿನವರು, ಇವರು ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನವರು, ಇವರು ಇಂಟೆಗ್ರೇಟೆಡ್ ಏರಿಯಾದಿಂದ ಬಂದವರು ಎಂಬ ಒಂದು ವಾದ ಉಂಟಾಯಿತು. ಈ ವಿಷಯ ಇಂದು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಾಂತ ವಾತಾವರಣ ಇರುವುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸ್ಪೀಕರ್ ಅವರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರಿಗೆ ನಾನು ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಈ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ರಚನೆ ಮಾಡಿ ದಕ್ಷರಾದ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದರು. ಇಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರವರು ಬಹಳ ದಕ್ಷರಾದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವಂತೆ ದಕ್ಷ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡದಾರಂದು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ)

ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಸರ್ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಯ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳು ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು. ಆಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಇದ್ದರು ಅವರು ತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಈಗ ಒಂಭತ್ತು ಜನ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಏತಕ್ಕೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೆಲವು ವಿರೋಧಿ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ಆಗ್ಗೆ ಮೈಸೂರು ದೇಶ ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕದು ಆಗಿತ್ತು. ಉಳಿದ ಕನ್ನಡ ಪ್ರದೇಶ ಹರಿದು ಹಂಚಿ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು ಭಾಗ ಇತ್ತು. ಈಗ ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶ ಒಟ್ಟು ಗೊಡಿ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ 2 ಕೋಟಿ 20 ಲಕ್ಷ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ರಾಜ್ಯ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ರಾಜ್ಯವಾದಮೇಲೆ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಿಂದ ಎರಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೂ ನೇಮಿಸಲ್ಪಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳು ತಜ್ಞ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಒಡಗೂಡಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಗುಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ವಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಈಗ ಅದು ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಆಗಬೇಕಾದ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳು ಉಳಿದಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ತೀವ್ರ ಗತಿಯಿಂದ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಪೂರೈಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಪೂನಾ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈ ವೇ ನಂ. 4 ಇದನ್ನು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಈ ಹೈ ವೇ ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೊಂದರೆ ಇರುವುದು ಏನು ಅಂದರೆ ಅನೇಕ ಕಡೆ ರೈಲ್ವೆ ರೈಲು ಕ್ರಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದರಿಂದ ಅನೇಕ ರೈಲ್ವೆ ಗೇಟುಗಳು ಇವೆ. ಈ ರೈಲ್ವೆ ಗೇಟುಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾರಿಗೆಗೆ ಅತಂಕ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಧಾರವಾಡ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿ ಹತ್ತಿರ ರೈಲ್ವೆ ಗೇಟ್ ಇರುವ ಕಡೆ ಅಂಡರ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಆಗಲ ಒಬರ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಆಗಲ ಮಾಡಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾರಿಗೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಮೋಟಾರು ವೆಹಿಕಲ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ 150 ಇದ್ದುದು 450 ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಅತಂಕ ಧೂರು ಮಾಡಿ ಅವರು ಕೇಳುವ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿ ಅಂಡರ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಅಥವಾ ಒಬರ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಸೊರಾಪುರ ರೋಡ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈ ವೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಮುಂದೆ ಅದು ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ಸೊರಾಪುರ ರೋಡ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ರೈಲ್ವೆ ಗೇಟ್ ಇರುವ ಕಡೆ ಅಂಡರ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಅಥವಾ ಒಬರ್ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಪಂಜಿಮ್ ರೋಡ್ ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಮೆಟರ್ ರೋಡ್ ಇದೆ. ಈ ರೋಡ್ ಅಸ್ತಲ್ಪ ಮಾಡಿದರೆ ಇದು ಪ್ರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ರೋಡ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಧಾರವಾಡ ಉಳಿವೆ ರೋಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಸ್. ಟಿ. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅವರಿಗೆ ಮೊದಲು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ರಾಧ ಬಂದುದು ಈ ಧಾರವಾಡ ಉಳಿವೆ ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫೋರ್ಮೇಷನ್ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹೊದ ವರ್ಷ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ರಾಧ ಬಂದಿದೆ. ಅನೇಖ್ಯಾತ ಜನ ಉಳಿವೆಗೆ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಈ ರೋಡು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ಧಾರವಾಡ ಸವದತ್ತಿ ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲಮ್ಮನ ಜಾತ್ರೆಗೆ ಜನ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೋಡುಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ರೋಡುಗಳನ್ನಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎರೆಕ್ಕನಿಟ ಸತ್ವೆ ಮಾಡುವಾಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಇರಿಗೇಷನ್ ಫ್ಯಾಸಿಲಿಟೀಸ್ ಕೊಡುವಾಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತಾವು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ತಕ್ಕ ಪೂರೈಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅದು ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇರೆಕ್ಕನಿಟ ಸತ್ವೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇರೆಕ್ಕನಿಟ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಎರಿಯಾ ಎಂದು ನಿಶ್ಚಿತ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ

ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇರಬೇಕೆಂಬ ಫ್ಯಾಸಿಲಿಟಿ ಇದೆ. ಶಿವನಮುದ್ರದಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಕ್ತಿ ಪೂರೈಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಶರಾವತಿ ಯೋಜನೆಯಾದ ಕೂಡರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಸಪ್ತೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂದು ಜನರಿಗೆ ನಾವು ಸಮಾಧಾನಪಡಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಶರಾವತಿ ಯೋಜನೆಯಾಗಿ ಎರಡು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಇನ್ನೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅಂದರೆ ಕಂಡಕ್ಕರ ಇರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಇರಬೇಕೆಂದು ದಾಳಿಯಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು ಚೈನಾ ದಾಳಿಯಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಬಂಡವಾಳದ ಮೇಲೆ ಇದುವರೆಗೆ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೇರೆ ಬಂಡವಾಳ ನಮ್ಮ ಹತ್ತರ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ತಾಷ್ಕೆಂಟ್ ಒಪ್ಪಂದ ಆಯಿತು. ಈಗ ಯಾವ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿ ಪೂರೈಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂಟಿಗ್ರೇಟೆಡ್ ವಿರಿಯಾಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸಪ್ತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತಂದು ಇರಬೇಕೆಂಬ ಫ್ಯಾಸಿಲಿಟಿ ನಮಗೆ ತೀವ್ರ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

5-00 P.M.

ಇನ್ನು ಇರಿಗೇಷನ್ ಫೆಸಿಲಿಟಿ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಇರಿಗೇಷನ್ ಅಂದರೆ ಏನು ಎಂಬುದೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮತ್ತು ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಎಂದರೆ ಏನು ಎಂದು ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿದರೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ಕೊಳಗಳು ಹಳ್ಳಗಳು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಇದ್ದರೂ ಈ ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಆಗಲಿಲ್ಲ, ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ತರಹದ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೂಡ ಇದುವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ವಿರಿಯಾ ಎಂದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದುರ್ದೈವವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ, ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಹೊಳೆಗಳಿಲ್ಲ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ನೀರೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಮೀಡಿಯಂ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಬೆಳಗಾಂವಲ್ಲರಾದ ಘಟಪ್ರಭಾ ಎಡದಂಡೆ ಮತ್ತು ಬಲದಂಡೆ ಕೆಲಸವಾಗದೇ ಹಾಗೇ ಉಳಿದವೆ ಇದುವರೆಗೂ ಬರೀ ದಂಡೆಗಳನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನೀರು ಮಾತ್ರ ಅದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಕೇಳಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು, ಈಗಿರುವ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದು ಅದರ ಅಂತ್ಯಭಾವವನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ಅಲ್ಲಿರುವಂತೆ ನಾಕರಿಗೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಕೆಲಸ ಎಷ್ಟು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲಮಟ್ಟಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಸಹ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವವಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೇಂದ್ರದವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಲತಾಯಿ ಧೋರಣೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲಯೆತನಕ ಕೇಂದ್ರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಆಗಲಿಲ್ಲ, ಮೀಡಿಯಂ ಇರಿಗೇಷನ್ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಸತ್ಯವಾದ ಮಾತು. ನೀವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಜಾಗವನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕು. ಈಗ ನಮ್ಮ ಗೋಳವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳುವುದು. ಒತ್ತಾಯ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆಲೂರು ಹನುಮಂತಪ್ಪನವರು 300 ಇರಿಗೇಷನ್ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಯರನ್ಸ್ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಹೇಗೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ, ಎಲ್ಲ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾವೆಲ್ಲಾ 208 ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗಳು ಹೋಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇವೆ. ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿ ತರುತ್ತೇವೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀವು 15 ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದ ಘಂಡವನ್ನು ಕೊಡುವವರೆಗೂ ಮತ್ತೆ ವಾಪಸ್ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ. ನಿಮ್ಮ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿ ಹೋತ್ರಿ)

ಬೇಕಾದರೆ ನಾವುಗಳೂ ಸಹ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬರುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಧಾರವಾಡ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 350 ಕೆರೆಗಳು ಇವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಜನರು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಅಥವಾ ದೇವರೇ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಕೆರೆಗಳು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಸಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕೆರೆಗಳು ಒಡೆದಿವೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿಸಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರಿ it is under investigation ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾವು ಎಷ್ಟು ದಿವಸದವರೆಗೆ ಜನರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಚುನಾವಣೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಚುನಾವಣೆ ಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಎದುರಿಸಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ? ಇದರಿಂದ ನಿಮಗೂ ತೊಂದರೆ, ನಮಗೂ ತೊಂದರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಈ ಕೆಲಸ ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬಂದರು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಕಾರವಾರ ಬಂದರನ್ನು ಪೋರ್ಟ್‌ಗೇಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಅವರು ನಮ್ಮದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ನಮ್ಮದು ಎಂದು ಹೇಳು ತ್ತಿದ್ದರು. 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಕಾರವಾರ ಬಂದರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದು ಒಂದು ನ್ಯಾಚುರಲ್ ಬಂದರು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತ ಇದರ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿಮಗೆ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಂದರನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ದಿವಂಗತ ರಾರ್‌ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ಗಳು ಅದರ ಉದ್ಘಾಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೊಳ್ಳೆಬೈರ್ ಮತ್ತು ದಿವಂಗತ ಶ್ರೀನಿವಾಸಮಲ್ಲರು ಬೆಳತಂಗಡ ಸದಸ್ಯರು ಇವರ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಮಂಗಳೂರು ಬಂದರಿನ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಜಾಗೃತೆಯಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವ ಜನರು ನಮ್ಮ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಬಿಜಾಪುರದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಏನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಧಾರವಾಡ, ಕಾರವಾರ, ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಇವುಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಗತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜತ್ತಿಯವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದಾಗ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಲಿಲ್ಲ; ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಂಠಿಯವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದಾಗಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಲಿಲ್ಲ ; ಈಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೇರಾದರೂ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವರು ಬಿಜಾಪುರದಿಂದಲೇ ಚುನಾಯಿತ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಜಾಪುರದ ಜನರ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಭಾವ ಇದೆ. ನನಗೂ ಸಂತೋಷ. ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವಾಗ ನಮಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾಡಿ ಕೊಡಿ. ನಮಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಊಟ ಹಾಕಿ, ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯು ಸ್ವಲ್ಪ ತುಂಬಲಿ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವರಿಗೆ ತಿನ್ನಿಸಿದರೆ ಅರ್ಜೀವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶವೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕಳಕಳ ಯಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಈಗ ಎಲ್ಲೆಗೆ ಹೋದರು ಜನರು ನೋಡುವುದೆಂದರೆ ಮತ್ತು ಹೇಳುವುದೆಂದರೆ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು. ಅದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತು. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಆ ರೀತಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಅದರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಕೆಟ್ಟಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಉತ್ತಮವಾದ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು, ಸರಿಯಾದ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಾಣುವಂತಹ ದೀಪಗಳನ್ನು, ಉತ್ತಮವಾದ ಇರಿಗೇಷನ್ ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ಯಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು, ಇತರ ಎರ್ರಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಜನರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಜನ ಹೊಗಳುತ್ತಾರೆ. ಜನರಿಗೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರುವ ಟಿ.ಬಿ.ಗಳು ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಇರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಸುಣ್ಣ ಬಣ್ಣ ಹಾಕಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬರುವ ಟೂರಿಸ್ಟ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ, ಅಫೀಸರ್ಸ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ಹಾಲಿ ಇರುವ ಟಿ.ಬಿ. ಬುಗರೆಗಳನ್ನು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಧಾರವಾಡ ಕಾರ್ಮ್ಯೋರೇಷನ್‌ಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ, ಹೊಸ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಟಿ.ಬಿ.ಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳು ತ್ತೇನೆ. ಧಾರವಾಡ ಒಂದು ಸುಸಂಸ್ಕೃತವಾದ ನಗರ. ಅದು ನ್ಯಾಯವೆಂದೆ ಹೆಸರುಳ್ಳಿದೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಸ್ಪಷ್ಟವಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗ ಬೇಕು. ಗೋವಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೂ, ಜೋಗಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೂ ಎಲ್ಲಮನ ಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೂ, ಅಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೂ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದೇ ಹೋಗಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬರುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇವೆರಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಧಾರವಾಡ

ದಲ್ಲ ಟಿ.ಬಿ.ಯನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಸಲು ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ ಕೊಡಬೇಕು. ಧಾರವಾಡ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಒಂದು ನೀರ ಸಾಗರ ಕೆರೆ ಇದೆ. ಇದರ ಬಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಜನರು ಪೀಕ್‌ನಿಕ್‌ಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಬಳಿ ಒಂದು ಟಿ.ಬಿ.ಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರೂರಲ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಕ್ಷಣಿಗೆ ನೇಮಿಸಿದರೆ, ಅವರು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಅದನ್ನು ನೀವು ಇನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಸರ್ವೆ ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆಗಿದೆ. ಅದಷ್ಟು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಧಾರವಾಡ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ರಸ್ತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಯು ಸವದತ್ತಿವರೆಗೂ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡ—ಬೈಲಹೊಂಗಲ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಹಾಕಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೋಡುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸುಮಾರು 70—80 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಇವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡ—ನವಲಗುಂದ ರೋಡ್ ಧಾರವಾಡದಿಂದ ನವಲಗುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡದಿಂದ ನವಲಗುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡದಿಂದ ನವಲಗುಂದಕ್ಕೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ತಪ್ಪುತ್ತದೆ.

ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಮಾಲುಗಳನ್ನು ಹಳ್ಳಿಯವರು ಶಹರಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಟಿ. ಬಿ. ಬೋರ್ಡಿನವರಿಗೆ ಕೇವಲ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುವುದರಿಂದ, ಎಲ್ಲಾ ಅಪ್ರೊಚರೋಡ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು. ಮಾತನಾಡಲು ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಪಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್ (ಶಿವಮೊಗ್ಗ).—ನನ್ನಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಖಾತೆ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಮರಾಮತ್ ಇರಾಖೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಯವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆಹಾರ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತೆರದೊರಿದ ಕೂಡಲೆ ಸರ್ಕಾರ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಹಣ ಸ್ವಾಕ್ಷ ಮಾಡಿದರು. ಕೆರೆ, ಕಟ್ಟಿ, ಬಾವಿ ಕೆಲಸ ತೀವ್ರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸಲುಸಾಗಿ ಅವನರದ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಸ್ವಾಕ್ಷ ಮಾಡಿದರು. ಕೆಲವು ರೈತರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ದುಡ್ಡು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೋ, ಎಂದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ದುಡ್ಡು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಸರ್ಕಾರ ಮೆಚ್ಚುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ಮೆಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗರಾದರೂ ಕೂಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಾಕೀತು ಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ತಿಳಿಸಿಕೊಡಿ. ಹಣ ಬರ್ಚು ಮಾಡಲುಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ನೀವು ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಕಲಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ದೊರೆಯದೇ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಮೊನ್ನೆ ಅಗ್ನಿ ಹೋತ್ರಿಯವರು ಈ ಕಡೆ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳು ಆಗಿವೆ ಎಂದರು, ಕೆಲವು ಆಗಿವೆ. ಆದರೆ ಮರೆನಾಡು ಕಡೆ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಬಂದರೆ ಅಲ್ಲ ಹೇಗಿದೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಗೊಬ್ಬರ ಇತ್ಯಾದಿ ಒಯ್ಯಲು ರಸ್ತೆಗಳೇ ಇಲ್ಲ ಅದೊ ಮರೆನಾಡಿನಲ್ಲ ಒಂದೊಂದು ಕಡೆಯಂತೂ ತುಂದಾ ಕಷ್ಟ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸಣ್ಣ ಸೇತುವೆ, ಮೋರಿಗಳಿಲ್ಲ ಕೆರೆಗಳೇನೋ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ರಿಪೇರಿ ಆಗಿವೆ, ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನೂ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬಡ್ಡುಕೊಳ್ಳಿ ಕೆರೆ ರಿಪೇರಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಇದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ರಿಪೇರಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಡಿಸಿ. ರಸ್ತೆಗೆ ದುಡ್ಡು ಎನ್ನಬೇಡಿ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಯನೂರ-ಪಾಳೂರು-ಹಣಗೆರೆ ರೋಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿದೆ ಆ ರಸ್ತೆ ಎಷ್ಟು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ರಾರಿಗಳು, ಅರಣ್ಯ ಇರಾಖೆ ರಾರಿಗಳು, ಭದ್ರಾವತಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ರಾರಿಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತವೆ. ದಿವಸಕ್ಕೆ 70—80 ರಾರಿಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತವೆ. ಅದು

(ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್)

ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಆಗರೇ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅವರು 10 ಮೈಲಿ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಗಂಟೆಕಾಲ ಬೇಕಾಯಿತು. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಬಿ. ಎಂ. ಡಿ. ಯವರು ಐಕ್ಯ ವರ್ಕ್ಸ್‌ನವರು ಅರಣ್ಯ ಪಾತೆಯವರು ಹಣಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಬಂಡಿತ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂದು ಏನಂತಿ. ಇದು ನಾಲ್ಕು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆ. ಇವರೆಲ್ಲಾ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರುವುದರಿಂದ ಈ ರಸ್ತೆ ಹಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಮಾತನಾಡಿ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಬಂಡಿತ ಸರಿಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮುಡುಬು ಸೇತುವೆ ಚರಿತಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಸೇತುವೆಗೆ ಅನೇಕ ತಕರಾರು ಇತ್ತು. ಬಡ್ಡೆಟ್ಟನ್ನಲ್ಲಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದುದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸೇತುವೆ ಜಾಗೃತ ಶುರುವಾಡಿ ಚಿಕ್ಕರಾ ಒಪ್ಪಾಯಿನ್ ತರಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಜಾಗೃತ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಈ ವರ್ಷವೇ ಆರಂಭವಾಗಲಿ. ಎರೋಡ್ ಪಕ್ಕದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಎರಾ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯವರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಏನು ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಯಾವ ಜಾತಿ ಆದರೆ ಏನು! ಕೆಲಸ ಆಗುವುದು ಮುಖ್ಯ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗಲೂ ಹೇಳಿದೆ ಸಣ್ಣ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹಿಡಿಯುತ್ತೀರಿ ದೊಡ್ಡ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರನ್ನೂ ಹಿಡಿಯಿರಿ ಎಂದು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವರು ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ದವರೂ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಗೊತ್ತಿರುವವರು ಬಂದು ಆ ರೀತಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಅಂಥವರನ್ನು ಹಿಡಿಯಬಹುದು. ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು ಬಂದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿವಸ ಸಿಕ್ಕಿ ಬೀಳದೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳ 43 ನಂ. ಡಿಮಾಂಡ್ ವಾಟರ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ಗಾಗಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಹೆಚ್‌ಮೊಗ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕುಂಸಿಯಲ್ಲಿ ವಾಟರ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಕೆಲಸ ಅರ್ಧ ಆಗಿ ನಿಂತಿದೆ. 7-8 ವರ್ಷಗಳ ಮೇರೆಯತು ಆಲ್ಟಿ ನೀರಿಗಾಗಿ ಜನ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಕೆಲಸ ಜಾಗೃತ ಆಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ. ಶರಾವತಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎದ್ದುಚ್ಚುಕ್ತಿ ಬಗ್ಗೆ ತಕರಾರೇನೂ ಇಲ್ಲ ಎದ್ದುಚ್ಚುಕ್ತಿಯನ್ನು ಎರಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಇನ್ನೂ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಜಾಗೃತ ಒದಗಿಸಲಿ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆಗ್ನಿ ಹೋತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಿದರು ಅವರ ಕಡೆ ಎದ್ದುಚ್ಚುಕ್ತಿ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಆಗ್ನಿ ಹೋತ್ರಿಯವರ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ಬೇಕೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮಲ ತಾಯಿ ಧೋರಣಿ ತಾಳಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಪ್ರಧಾನಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ ಇದ್ದಾರೆ ತಾಯಿಯಂತೆ ನೋಡಿ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಡಿಮಾಂಡಿಗೆ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ (ಭದ್ರಾವತಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಚ್ಛಿತಕ್ಕಂಥ ರೋಲೋಪಯೋಗಿ ಪಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪಾತೆಯನ್ನು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಅವರಿಯಲ್ಲಿ ಚೀಣೀಯರು ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಒಂದು ಗರಾಟೆ ಶುರುವಾಯಿತು ಅನೇಕ ಕಾಮಗಾರಗಳಿ ಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಎದ್ದುಬಿಟ್ಟ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದೆ ಉಳಿಸತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭವೂ ಕೂಡ ಒದಗಿಬಂತು. ಏನೇ ಅದರೂ ಕೂಡ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಯಾವ ಭಾಗಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಹಳೇ ಮೃತ್ತನೂ ಆಗಲಿ, ಹೊಸ ಮೃತ್ತನೂ ಆಗಲಿ, ಈ ಯಾವ ಒಂದು ಭೇದ ಭಾವ ಇಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಪಾತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಂಚನೆಯೂ ಇಲ್ಲದ ರೀತಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೋ ಅಂತಹ ಕಡೆ ಅವರು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ, ಹಾಗೂ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗಬೇಕು, ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟವಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರನ್ನು ಎರೋಡ್ ಪಕ್ಕದವರು ನಾನಾ ತರದಲ್ಲಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ! ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಸಬಿಟ್ಟೆನು.

ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಅವರಿಗೆ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸು

ತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಅಗರ್‌ಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಭದ್ರಾವತಿ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ಭದ್ರಾ ರಿಸರ್‌ವಾಯರ್ ಕೆಳಗಡೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶ. ಅವರು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 50 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನಿರೂಪಿಯಾಗತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನೀರು ಹೇರಳವಾಗಿ ಹರಿಯತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅದು ಕೆಸರಿನಿಂದ ಹೂತು ಕಟ್ಟು ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು ಸಹಜ. ಈಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಇರಿಗೇಶನ್ ಇರಾಖೆಯವರು ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಇರಾಖೆಗೆ ರೋಡುಗಳನ್ನು ಮೆಂಟೆನ್ಸೆನ್ಸ್‌ಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕವರು ಇಲ್ಲ. ಕೇಳಿದಾಗ, ನಮಗೆ ಇರಿಗೇಶನ್ ಇರಾಖೆಯವರು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ನಾವು ಹೇಗೆ ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ರೋಡುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಒಂದು ಕೆ. ಕೆ. ರೋಡ್ ಭದ್ರಾವತಿಯಿಂದ ಹೊನ್ನಾವಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕೆವಲ 20 ಮೈಲಿ ದೂರ ಇದೆ. ಹಿಂದೆ ಜಿರಾನ್ ಬೋರ್ಡ್ ರಸ್ತೆಯಾಗಿತ್ತು ಇದು. ಇದನ್ನು ತಮ್ಮ ಇರಾಖೆಯವರೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬ್ರಿಜ್ ಕೂಡ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾರೂ ಈಗ ದುರಸ್ತಿಪಡಿಸುವವರಿಲ್ಲ.

ಇದು ಬಸ್ ರಾರಿಗಳು ಒಡಾಡುವ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸ್ಪೆಟ್ ರೋಡ್ ಆಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಕೊಂಡು ರಸ್ತೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಭದ್ರಾವತಿಯಿಂದ ಶಿವನಿಗೆ ಕೆವಲ 21 ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಸಹ ತಾವು ಸ್ಪೆಟ್ ರೋಡ್ ಆಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿ, ತೊಳೆಹಳ್ಳದ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಬ್ರಿಜ್ ಮಾಡಿದರೆ ಭದ್ರಾವತಿ ಯಿಂದ ಶಿವನಿ ರೈಲ್ವೆಸ್ಟೇಶನಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು-ಹೊನ್ನಾವರ ರೋಡಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮ್ನ ನಕ್ಕೆ ತರಬಿಟ್ಟನು. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಅರಿಸಿಕೆರೆಯವರೆಗೆ ರೋಡ್ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅರಿಸಿಕೆರೆಯಿಂದ ಜೋಗಿಗೆ ಹೋಗುವ ರೋಡ್ ಬಹಳ ಕಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ತಾವು ಕೂಡ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಇದೇ ದಾರಿಯಾಗಿ ಶರಾವತಿಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದಲ್ಲದೆ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಪರದೇಶದ ಜನರೂ ಕೂಡ ಈ ರೋಡಿನ ಮೂಲಕ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಆಸ್ಪಾರ್ಟ್ ಟಾರ್ ಹಾಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಬಿಟ್ಟನು. ಭದ್ರಾವತಿಯು ದಿನೇ ದಿನೇ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 75 ಸಾವಿರದಿಂದ 80 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಏರಿತಿದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಅಗತಕ್ಕ ಸ್ಥಳ. ಅಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚರತಕ್ಕ ಒಂದು ಹಳೆಯ ಬ್ರಿಜ್ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ತುಂಗಭದ್ರಾ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ರಾರಿಗಳು ಹೋಗ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇದು ಬಹಳ ಇಕ್ಕಟ್ಟು ಆಗಿದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭೇರಿ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ತೆಗೆದು ಸರ್ಕಾರ ಹೊಸ ಬ್ರಿಜನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಜೆಟಿನಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನೂ ಕೂಡ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಕೂಡ ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಕೆವಲ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಕೂಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಬೋಟಾ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ನೀವು ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ದಯೆಯಿಟ್ಟು ತಾವು ಅದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಹಳೆಯ ಬ್ರಿಜ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ಟಾರ್ಫಿಕ್ ಒಡಾಟದಿಂದ ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಕೂಡ ತಾವು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಗ್ನಿ ಹೋಲೈಯವರು ಕೇಳಿದರು, ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಪೂನದ ವರೆಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ನ್ಯಾಶನಲ್ ಹೈವೇಗೆ ರೈಲ್ವೆ ಕ್ರಾಸ್‌ಗಳು ಅಡ್ಡಿಯಿಡುವೆ ಎಂದು. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಜೋಗಿನವರೆಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಬಿ. ಹೆಚ್. ರೋಡ್ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ನೋಡಿರುವಂತೆ, ರೈಲ್ವೆ ಅಂಡರ್ ಬ್ರಿಜ್ ಇಲ್ಲದೆ ಎಷ್ಟೋ ಅಕ್ಕಿ,ಡೆಂಟುಗಳು ಕೂಡ ಆಗಿವೆ, ಮತ್ತು ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಕಾಯಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಕೂಡ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಇಂಥ ಹೈವೇಗಳು ಇವೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಂಡರ್ ಬ್ರಿಜ್‌ಗಳು ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ವಿನಾದರೂ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಪಡೆದು ಅಂಡರ್ ಬ್ರಿಜನ್ನು ಮಾಡುವ ವಿಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ)

ಈಗ ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರೀಕೆರೆ ರೈಲ್ವೆ ಬ್ರಿಜ್ ಮಂಜೂರು ಆಗಿದೆ. ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದರೂ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲಸ ಶುರು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ದಯೆಯಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕ್ರಮತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಈಗ ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಮಂಜೂರು ಆಗಿ ಸುಮಾರು 4-5 ವರ್ಷವಾದರೂ ಕಟ್ಟಡ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಲೋಕಲ್ ಕಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಶನ್ ಆಗಿ 33 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಇದುವರೆಗೆ ಏನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ಕೂಡ ಆಕ್ವಾಯರಿ ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಮ್ಮ ಇರಾಬೆಯವರು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಭದ್ರಾನರ ವಾಯರ್ ಫೌಜಿಕ್ ಆಗಿ ನಿರೀರು ಹೇರಳವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ನಿರೀನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಗುಡ್ಡ ಇರ ತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ತಾವು ನೋಡಿದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಸೆಂಟರ್‌ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಬಂಗಲೆ ಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಾದ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸ್ಥಳವಷ್ಟೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

5-30 P.M.

Sri R. S. HEGDE (Honnavar).—Mr. Speaker, Sir, supporting today's Demand, I congratulate the Government for the overall development for the last 18 years in the P. W. D. sector and in the sector of electrification. Sir, if we compare the state of affairs which was in existence in 1956, or as a matter for that in 1947, with those of 1965, I am sure none can be blind to the outstanding achievements as far as P. W. D. and Electricity is concerned. But, Sir, I have a suggestion to make, as far as the plan and estimates of big projects are concerned. Sir, we have the best engineering talent in the State and in the country. So, when plans of big projects are proposed to be undertaken by Government, instead of the department itself drawing up the plans, and instead of the department itself executing it, the Government should invite plans from private engineering firms and the department should scrutinise and then execute the work. Otherwise, what will happen is this. The department is both the judge and the accused. The department makes the proposals and the department itself executed it. In order to avoid any misunderstanding amongst the beneficiaries, it is always better to have these two things separate. There should be one institution which makes the proposal and another to execute the proposal. And, again we shall be exploiting the best resource in the country, and therefore what I would suggest is, in cases of big projects, where crores of rupees are invested, it is always safe to invite proposals, to invite plans and estimates from the best engineering talent in the State and in the country.

Sir, I would like to invite the kind attention of the Government to the fact that rural communications are as important as the national highways. The progress in the construction of the national highways is marvellous. But if we see the progress achieved as far as rural communications are concerned, I think it is not so encouraging. To speak of my own district, North Kanara, 50 miles of rural communication were proposed to be undertaken

in each of the first, second and the third five year plans. But, what is the achievement. In the first five year plan, nil; in the second five year plan, it is one mile and in the third five year plan, it is about ten to fifteen miles; Rural communications are as important as the national highways. Rural communications can be said to be village highways. Development of rural communications is intimately connected with the development of agriculture itself. Many of the rural communications have to pass through many miles of forests, where there are cultivable areas. But on account of the lack of roads and lack of communication facilities, all these areas are not cultivated at all. The construction of rural communications can be viewed from another point of view also. This rural communication is entrusted to the ordinary P.W.D. Officer, i.e., the Executive Engineer of the regular division. But he has got so many other works on his hand. For example, to speak of my own district, there is the B.H. Road. It is entrusted to the Karwar Division. It becomes a prestige matter with the Executive Engineer and he devotes all his strength and energies to the B.H. Road and neglects smaller things. So instead of entrusting the rural communications to the regular P.W.D. Division. I would suggest, just as you have created a minor irrigation investigation to a separate division, that a rural communication cell should be created, which should only look after rural communications. That is the only way to develop rural communications in the villages, which are as important and as necessary as the national highways.

Another factor which I wish to bring to the notice of the Government with regard to rural communication is, on record it is stated that many of the rural communication roads are complete. But, in fact, they are not completed. Many of the drainage works are not at all taken up. If you ask the Executive Engineer, why these are not done, he says that no contractors are available or some other reason. Therefore, in order to concentrate on rural communications only, I would suggest a rural communication cell at the district level so that justice may be done to these rural communications also.

Sir, at the lower level, we have got the best engineering staff—supervisors; we have got the best executive engineers; we have got the best chief engineers and we have got the best Chief Engineer General. But, unfortunately, on account of perhaps lack of time, lack of proper approach at the lower level, there is lack of supervision. I can quote instances where a project work is taken up and executed, but before the beneficiaries can get the fruits, the project becomes useless. That is so in the case of so many bhandaras. Instead of cement, lime is used, so much so that it cannot withstand the rush of water and the bhandara gives way. In my own constituency, there is a bhandara called the Mitta dam. Government spent three lakhs of rupees for the construction of this dam and another Rs. 30,000 is being proposed for the construction of channels. But before the beneficiaries can take the fruits of this, the

(SRI R. S. HEGDE)

pillars to the bhandara have fallen and water is leaking and it is said that the entire bhandara is to be pulled down and a fresh one constructed. There are many instances where bhandaras have been constructed but in one rainy season itself, they are damaged. It only shows lack of proper supervisory control at the lower levels in the matter of the construction of these bhandaras. Such things have to be prevented at the lowest level so that people can get the fruits of these works properly.

Sir as far as electrification is concerned, all of us must be proud of the Sharavathi Hydro-electrical project, which is a remunerative asset of the State. If all the ten units are commissioned, I am sure Government will be getting crores of rupees by way of interest on the investment. Of course, electricity as I understand, is a commercial proposition for the Government. So, I would suggest that we should have an investigation squad in this department also. We have got so many sweet waters. These sweet water are unexploited. We talk of irrigation. We talk of grow more food and we talk of intensification of agriculture. But agriculture and irrigation are intimately connected. I am reminded of the great observation made by our great President Radhakrishnan, which he has stated about two weeks back. He has stated that our chronic dependence on others for food will result in economic mismanagement. Irrigation and agriculture are intimately connected. So the Electricity Department must see how best to exploit all the sweet water rivers in the country. To speak of my own place, we have got sweet Sharavathi which is a continuation of the Sharavathi by which we have got so much of power. But unfortunately, as far as we are concerned, we have got all the bad effect of Sharavathi, but not power. When the water of Linganamakki escapes through Sharavathi in Honnavar and joins the Arabian sea, the water level is raised. So we have all the bad effects of the dam and the good effects are taken elsewhere. So it must be wisely thought of as to how to exploit the steady water flow of Sharavathi which is flooding in Honnavar. I submit the Department must have an investigation cell or an investigation squad. They must survey and see the possibilities of irrigation from all the sweet waters and if that is done I am sure we will be able to grow more and encourage the people to grow more. I am fully conscious of the fact that the hands of the Government are full but at the same time it must be seen that these neglected places are given sufficient power for the purpose of irrigation. I for one know that when North Canara was a part of the Bombay Presidency it was most neglected. We had nothing at all. But after the reorganisation of States, the developments in North Canara have been accelerated. It is highly encouraging and all the people of North Canara are indebted to the Government. At the same time we say that we have ample resources. Sweet water, forest, etc. Nearly Rs. 5 crores are collected as forest revenue. All the resources of North

Canara can be exploited in the spheres of irrigation, irrigation from power. I may quote here an instance. I do not know where exactly the reason lies. About two to three years back in Honnavar and Kumta taluks as nearly 180 applications were made for the supply of pumpsets. All the formalities of the department were complied with and I have been repeatedly in touch with the Executive Engineer, Hubli. They say that they do not know where the applications are. Two and half years have elapsed since the applications were filed. So, there must be something wrong somewhere. All these wrongs should be rectified. As far as North Canara is concerned we have to look upon three Executive Engineers. So different taluks of the district have to look upon different Executive Engineers at Mangalore, Shimoga and Karwar. North Canara is a developing district. It is high time that there is one Executive Engineer posted in North Canara so that he will be within an easy reach of the people and all the taluks can look upon one Executive Engineer.

The village electrification of North Canara has to be done on an intensified scale. We have been suffering bad effects of the hydro-electric project. It is high time we are given the good effect also so that the people can have better relief of the power that is supplied to them.

Many places in North Canara especially in Bhatkal there is drainage and water supply scheme. But unfortunately things are not moving in an accelerated pace as they ought to be. So, the procedures of the department should be cut down ; where an Executive Engineer can take a decision he should not refer the matter to the Superintending Engineer ; and where a Superintending Engineer can take a decision he should not refer the matter to the Chief Engineer. This matter of reference right from the beginning to the top results in great delay to the disadvantage of the beneficiaries. Therefore the procedural aspects must be simplified and the delays must be cut short.

Finally on behalf of the Department I suggest that the Government should take a decision to increase the age of superannuation of Engineers to 58 because most of the Executive Engineers are sound and healthy. I am sure all the Executive Engineers are very sound, very healthy, very energetic, very strong, mentally very alert. Therefore the Government should not hesitate to take a decision to raise the superannuation age to 58.

Thank you.

SRI K. DEVAIAH (Malleswaram).—While welcoming the demands placed before us by the Minister for Public Works I wish to say a few words which will be in connection with public works of the State.

We are thankful to the Public Works Department, engineers, technicians, electricians and above all our Minister who has taken keen

(SRI K. DEVAIAH)

interest in getting almost all the works completed within the time limit. Thanks to the efforts of our Engineers, Sharavathi has come to be a living source of life and happiness to the humanity of the State. It has not only lighted the villages, towns, workshops and big cities like Bangalore; It has gone beyond the borders of Mysore State illuminating and pumping water in Andra Pradesh, Kerala and Madras. Is it not a wonderful work of our engineers who have worked with zeal and national feeling? We are Indian nationals and we have to work for our country and they have inculcated in the hearts of young engineers this spirit of duty towards the country. The engineers are the pioneers in several developmental works and it is my duty to say here what I feel about them. They are the people whom the Government trusts, the people trust and they have to go to the people in the villages help them to erect pumpsets, give them electricity and show them how they can be helped and to see that the green fields are a source of solace to the starving villages. A time will come when everyone of the citizens of India will look to them with pride and say, here are the people who have brought water, electricity and what not?

I know there are people who go out of the way and become corrupt. There are some officials who are corrupt. But we cannot hold them alone responsible. How do they become corrupt? It is the private people who tempt them to be corrupt. It goes side by side. Unless there is non-official corruption there is no official corruption.

We must be responsible for this speaking about the Bangalore City, I may say that we have a great problem. If that problem is not solved within course of the next two or three years, I think the people of Bangalore will have no water. The Government must take it in the real sense. If the Cauvery scheme is not fulfilled and is not pursued in a spirit of completing it within the shortest time without any hindrance, I think we may have to pay a heavy penalty for the folly. I request the P.W.D. Minister on behalf of the Bangalore City Corporation, to see that the Cauvery scheme is brought up and all the four stages of the scheme finished, i.e., supply from the source to the city, at an early date and necessary funds are provided and arrangements made with the World Bank to carry on the work. There is a feeling among the citizens of Bangalore that the water rate that is claimed now is inclusive of the contribution for the 26 crore scheme of bringing Cauvery water to Bangalore. It must be made clear to the public that it has nothing to do with the day to day collections of the amount from the citizens. That feeling must be driven out from the minds of the people. We have got many miles of National Highways and Trunk roads running through the City of Bangalore. When I was in the Corporation, it was stated that a portion of the cost in this behalf will be met by the Central Government. I do not know whether the Central Government

is meeting a portion of the cost. Some of the roads are very narrow and they are unfit to be National Highways. Many Lorries run through these Trunk roads to Delhi, up to Cape Kamorin, Madras, Kerala, Bombay and Calcutta. These are the Trunk roads running through the heart of the City of Bangalore. So many accidents are taking place and there are deaths. Therefore, these roads have to be widened and the unhappy accidents should be avoided.

Regarding the maintenance of the City proper, it is the duty of the City Improvement Trust Board and Corporation. Previously, the Government was sharing $\frac{1}{3}$ of the cost towards the construction of over-bridges and underbridges. I want the Government even know to share $\frac{1}{3}$ of the cost towards the construction of several bridges in the City of Bangalore. There is a most dangerous over-bridge at Srirampuram and it is a source of trouble to the public. No Bus can run over this bridge and therefore persons coming from Nagappa Block to Srirampuram have to pay 12 paise extra because the road is round about. I also suggest that the work of constructing over-bridge at the 17th Cross, Malleswaram, should be taken up early. The Bellary Road Bridge, which comes under National Highways is very important and therefore, this work also should be taken up immediately.

As far as electricity is concerned, the rates are very high. We are paying heavy current charges. I suggest that the rates should be reduced. In Bangalore City, the electric poles are erected in an old fashion right in between the foot-path and the road. As the roads are narrow, these poles have become hinderence to traffic. It is high time that these poles are removed and underground cables are laid falling in line with other countries. This will avoid unnecessary cost in digging of the roads. I request the Electricity Department people to plan before hand in order to avoid digging of the roads. We are aware that the Corporation is spending crores of rupees towards widening of roads. The roads in Bangalore City are much better now. Still, we have got very heavy work to do. In Madras, the Government is contributing Rs. 5 lakhs every year towards the maintenance of roads. I request that a similar facility be extended by Government to the Corporation by way of contribution or subsidy for maintenance of roads. Our Chief Minister was good enough to say that he is going to give a reward of Rs. 1 lakh to the person who gives a process for manufacture of pure copper from copper ore available in Bangalore. We have ample electricity from Sharavathi. Cannot our Engineers try and get pure copper form these ores? I suggest that this should be tried by our Engineers.

I would like to say a few words with regard to the Educational institutions in Bangalore. Bangalore has got a population of more than 15 lakhs. In the Government Fort High School, there are more than 2,000 students and in the Government Malleswaram High School more

(SRI K. DEVAIAH)

than 2,500 students. Thanks to our Chief Minister and the Minister for Public Works, the ground floor of the Malleswaram High School is getting ready. The First Floor may kindly be got completed in this year's budget so that the children of Malleswaram may be benefited, because there is no High School round about, especially girls high school. In the 13th Cross at Malleswaram, there is a Middle School run by the Government. The owner of the land is trying to sell the land. I request the Government to acquire the building and the site for the location of the Middle school which is run there for several years.

Another important thing I wish to mention is about the trouble that you are facing everyday about the water rates. I request the Minister concerned to see that the water rate is fixed on 'no profit-no loss basis'. We have already passed an amendment to the Corporation Act asking the Corporation to collect 15 per cent tax on the houses which will include the cost of water also. I suggest that a reasonable understanding between the Corporation and the Water Board may be got to solve this problem. Otherwise, there will be always rub on the Government as well as the Corporation side. We must have a practical approach for solving this problem. As agitation is being carried on in this behalf, some arrangement may kindly be made to remove this rubbing from the minds of the people.

There is the problem of underground and drainage connected with the Water Supply and Sewerage Scheme and more funds might be required. It is a big nuisance near the Link Road, Malleswaram. The bridges are of old type or are too low. When it rains all the houses are inundated under water and that has taken place several times making the people suffer like anything. Therefore, necessary drainage and underground work must be carried out early by the Corporation and the Water Board.

I thank the Speaker for having permitted me to speak though I was not in the list.

6-00 P.M.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಕೊಳ್ಳೆಬೈಲ್ (ಕುಂದಾಪುರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವೊತ್ತು ಮಾನ್ಯ ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಅನುಷ್ಠಾನಿಸುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸದ ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಯಬೇಕು ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕ ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನೂ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವ ತರಹ ಸಹಾಯ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಂತ್ರಿ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಳೆದ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಇರಿಗೇಪನ್ನು ಬಗ್ಗಿಯಾಗಲೇ ಅಥವಾ ಎರೆಕ್ಕುನಿಟ ಬಗ್ಗಿ ಆಗಲೇ, ಇಂಜಿನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಗಲೇ

ಹೀಗೆ ಯಾವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಮೈನೂರು ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಮಲತಾಯಿಯ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಈಗ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆಗ್ನಿಹೋತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ನಾನೂ ಅಕ್ಷರಶಃ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರೈಲ್ವೆ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಹಾಸನ—ಮಂಗಳೂರು ರೈಲ್ವೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಹೊಸ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಾಕಲು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಂದು ಸಭೆ ಎದ್ದು ಮತ್ತೆ ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 8—30 ಗಂಟೆಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ.

The House adjourned at Two Minutes past Six of the Clock to meet again at Thirty Minutes past Eight of the Clock on Saturday, the 19th March 1966.
